

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI

GULISTON DAVLAT UNIVERSITETI

«TASDIQLAYMAN»

O'guy ishlari bo'yicha prorektor

F.G.Sharipov
«_» 2020-yil

No 48
29.08.2020-y.

PSIXOLOGIYA NAZARIYASI VA TARIXI
FANINING
ISHCHI O'QUV DASTURI
(SYLLABUS)

Bilim sohasi: 100000 - Gumanitar

Ta'lif sohasi: 110000 - Pedagogika

Ta'lif yo'nalishi: 5110900 - Pedagogika va psixologiya

O'qish davri 1-2 semestr
Fan kodi..... PsixMTM 10010

Fan hajmi..... 10 kredit

Fanning umumiyo soatlari..... 300

Shu jumladan auditoriya soatlari..... 150

Shu jumladan:

Ma'ruzular..... 40 (1-sem) 20 (2-sem)

Amaliy mashg'ulotlar..... 50 (1-sem) 40 (2-sem)

Mustaqil ta'lif..... 90 (1-sem) 60 (2-sem)

Shu jumladan:

O'RTMI..... 30 (1-sem) 20 (2-sem)

TMI..... 60 (1-sem) 40 (2-sem)

Nazorat shakli ON, YaN

O'qitish tili..... O'zbek,

GULISTON – 2020

Fanning ishchi o‘quv dasturi O‘zbekiston Respubliksi Oliy va o‘rtalik vazirligining 2020 yil __dagi __-son buyrug‘i bilan tasdiqlangan “Psixologiya nazariyasi va tarixi” fan dasturi asosida tayyorlandi.

“Pedagogika va psixologiya” kafedrasи yig‘ilishida ko‘rib chiqilgan.

“___” 2020y. Bayonnomma №_____

Kafedra mudiri: _____ **D.Toshtemirov**

“Pedagogika” fakultetining Ilmiy-uslubiy kengashi tomonidan foydalanish uchun tavsiya etilgan.

“___” 2020 y. Bayonnomma №_____

Rais: _____ **J.Komilov**

Fan o’qituvchilari haqida ma’lumot:

Mirzoyev Jamshid Turdaliyevich

Mirzoyev Jamshid Turdaliyevich

- lektor, GulDU, “Pedagogika va psixologiya” kafedrasи o’qituvchisi.
- tyutor, GulDU, “Pedagogika va psixologiya” kafedrasи o’qituvchisi

Ofis: GulDU, Pedagogika fakulteti, “Pedagogika va psixologiya” kafedrasи

Manzil: Yangiyer sh., 2-mavze.

Telefon: +998972777014

Email: jamshidmirzoyev2@gmail.com

Intizomiy talablar:

Talabaning intizomi universitetning “Talabalar uchun ichki tartib-qoidalar”ga to’liq javob berishi shart.

I. O'quv fanining dolzarbligi oily kasbiy ta'lindagi o'rni

Inson psixologiyasini bilish shaxs ta'lif-tarbiyasi hamda kamolga yetishini samarali yo'lga qo'yilishiga olib keladi. Ayniqsa, bo'lajak mutaxassislarni inson bilan bog'liq faoliyatlarini nazarda tutadigan bo'lsak ham nazariy va amaliy bilimlarni egallashni taqazo etadi. Ta'kidlash joizki, o'quv fani talabaga shaxs omili bilan bog'liq fundamental bilimlarni egallashni taqazo qiladi. Shuning bilan birga kasbiy faoliyati uchun zarur bo'ladijan nazariy bilimlarni shakllantirishni nazarda tutadi.

"Psixologiya nazariyasi va tarixi" fani doirasida bo'lajak mutaxassis fan doirasidagi nazariy bilimlarni egallash bilan birga shaxs amaliyotiga doir qarashlarni tahlil qilish imkoniga ega bo'ladi.

II. O'quv fanining maqsadi va vazifasi

Fanni o'qitishdan maqsad - talabalarni amaliyotchi psixologning kasbiy faoliyati va uning talablari, psixologik tarixi va uning shakllanish jarayoni, psixologiya fanining dolzARB masalalari, individ, shaxs, individuallik va shaxs psixik taraqqiyotining muammolari bilan tanishtirish, kasbiy faoliyatga doir masalalarini ongli ravishda tadqiq etish, psixologiyaga doir masalalarning yechimini topishda psixologiyaning imkoniyatlari mohiyatini tushuntirish va ularni qo'llay olishga o'rgatishdir.

Fanning vazifasi –talabalarda psixologning kasbiy faoliyati, psixologiya tarixi, psixologiyaning mohiyati, psixika va ong tushunchalari, psixik jarayonlar, holatlar, xususiyatlardagi bilimlar bilan qurollantirishdan iborat.

"Psixologiya nazariyasi va tarixi" o'quv fanini o'zlashtirish jarayonida amalga oshiriladigan masalalar doirasida. *Talaba:*

-psixolog kasbiy faoliyati, psixologiya fanining predmeti, maqsad vazifalari, psixologiya zamonaviy fanlar tizimida, psixika va uning evolyutsiyasi, ong va uning taraqqiyoti, faoliyatning psixologik tavsifi, bilish jarayonlari, shaxsning hissiy-irodaviy sohasi, shaxsning individual psixologik xususiyatlari haqida tasavvurga ega bo'lishi kerak;

-psixika borasidagi nazariyalarni, shaxs xususidagi kontseptsiyalarni, oliy psixik funktsiyalar borasidagi qarashlarni, xarakterga doir nazariyalarni, qobiliyatlar borasidagi nazariyalarni, emotsiyonal hodisalar nazariyasini, psixologik tadqiqotlarni tashkil qilishni bilishi va ulardan foydalana olishi kerak;

shaxsni o'rganishning metodologik asoslari, ongsizlik muammosi, aqliy operatsiyalarning asosiy turlari, shaxsning bilish jarayonlar, shaxs xususiyatlarini tadqiq qilish ko'nigmaga ega bo'lishi kerak.

Ta'lif natijalari (Learning Outcomes)

Nº	Ta'lif natijalari	O'qitish usullari	Baholash usullari
1.	Kasb va professionalizm haqida, kasb haqida umumiy tasavvur, mutaxassis va havaskorlar psixologiya xususida, psixolog kasbini shakllanish tarixi. Amaliy psixologiya haqida umumiy tasavvur, psixologik yordam, psixologik himoya va psixologik yo'naltirish, amaliy psixologiyaning asosiy bo'limlari va tuzilishi, psixoprofilaktik ishlarning muhim vaziflari, psixodiagnostika amaliy psixolog faoliyatining yo'nalishi sifatida, psixokorreksiya haqida umumiy tushuncha, psixokorreksiyaning metod va usullariga umumiy tavsif, psixologik maslahatning nazariy va metodologik asoslari, psixologik maslahatning nazariy va metodologik asoslari, psixologik maslahatning metod va turlari, amaliyotchi psixolog ishining shakllari, psixolog ishining individual va guruhiy shakllarining qiyosiy tahlili,	Ma'ruza, laboratoriya darslar. TMI (Research, FAQ, Test)	Test

<p>psixologik trening amaliyotchi psixologning metodi sifatida. Xalq ta’limi bo’g’inida psixologik xizmatning asosiy muammolari va vazifalari, oilaga psixologik yordam, oilalar bilan psixodiagnostik va psixokorreksion ishlarning o’ziga xosligi. Amaliyotchi psixolog faoliyatini samaradorligini baholash muammosi, amaliyotchi psixolog shaxsiga qo’yiladigan muhim talablar, amaliyotchi psixolog faoliyatida o’z-o’ziga yordam muammosi, amaliyotchi psixolog ijodkor sifatida. Psixologiyada etnik muammolarni qayta ko’rib chiqish darajasi va asosiy variantlari, psixologiyada muhim “etnik paradoks”, psixologiyaning ilmiy-tadqiqotchilik faoliyatining etnik muammosi, amaliyotchi psixologning “qiziqtiradigan” va asosiy etnik muammolari, psixolog faoliyatining muhim etnik tamoyillari, psixolog faoliyatida umuminsoniy qadriyatlar muammosi, psixolog-amaliyotchining muhim etnik yo’nalishi. Psixologiya tarixi fanining predmeti va metodlari. Psixologiyani rivojlanish borsqichlari.</p> <p>Psixologiyani rivojlanishining asosiy omillari va tamoyillari. Antik davrning psixologik nazariyalari. O’rta asrlarda psixologiyaning umumiyligi tavsifi. V-XI asrlarda evropa psixologiyasini rivojlanishi. Yangi davrda psixologiyani rivojlanishi va uning birinchi nazariyasi. Psixologiyada ratsionalizm va sensualizm. XVIII asr psixologiyasiga umumiy tavsif. Fransuz va nemis psixologiyasini rivojlanishi. Assotsiativ psixologiyani yuzaga kelishi va rivojlanishi. Assotsiativ psixologiyaning klassik nazariyasi. XIX asrning ikkinchi yarmida assotsiativ psixologiyani rivojlanishi. Eksperimental psixologiyani shakllanishi. Yangi psixologik maktablarni shakllanishi va rivojlanishi. Strukturalizm. Vyusburg maktabi. Fransuz psixologiya maktabi. Psixologiyada metodologik inqiroz. Bixevoirizmga umumiy tavsifnomasi. Neobixevoirizmni yuzaga kelishi va rivojlanishi.</p> <p>Geshtaltpsixologiyaga umumiy tavsif. Psichoanaliz va uning rivojlanishi. K.Yungning analitik psixologiyasi. Adlerning individual psixologiyasi. Gumanistik psixologiyaga umumiy tavsif. Gumanistik psixologiyaning birinchi nazariyasi. Rodjers va Franklnning psixoterapevtik va nazariy konsepsiysi. Genetik psixologiya. Rossiyada psixologiyani rivojlanishi. Shaxsni o’rganishning metodologik asoslari. Inson va insoniyat haqidagi fan. Psixologiya fanining predmeti, maqsad va vazifalari.</p> <p>Psixologiya fanining tamoyillari. Psixologiyaning asosiy metodlari. Ruh va ong haqidagi antik davr va o’rta asrlardagi qarashlari. Introspeksiya metodi va o’zini o’zi kuzatish muammosi. Bixevoirizm xulq-atvor haqidagi fan. Psixikaning rivojlanish tarixi. Psixologiyaning boshqa fanlar bilan aloqasi. Psixologiyaning sohalari. Psixika haqida tushuncha. Hayvon psixikasining rivojlanishi. Ong va uning taraqqiyoti. Ong haqida tushuncha, inson psixikasini rivojlanishining tarixiy-madaniy kontseptsiyasi. Inson psixikasining rivojlanishi. Inson</p>		
---	--	--

	psixikasining fiziologik asosi. Ongsizlik muammosi. Faoliyatning psixologik tavsifi. Faoliyatning psixologik nazariyalari. Faoliyatning operatsional-texnik jihatlari. Harakatlar fiziologiyasi va faollik fiziologiyasi. Shaxs haqida tushuncha. Shaxs borasida biogenetik va sotsiogenetik nazariya. Shaxs shakllanishi va rivojlanishi. Shaxs nazariyalari.		
2.	Jamoada ishlash, kasbga oid mustaqil va tanqidiy fikrlash, muloqat madaniyati va hulosa chiqarish ko'nikmalariga ega bo'ladi	Amaliy mashg'ulot, Activity	Darslardagi faolligi
3.	Fan topshiriqlarini vaqtida bajarish, jamlash va taqdim etish ko'nikmalariga ega bo'ladi	Q/A, Chart, Link, Review, SWOT, Google Apps, Interview	Portfoliyo
4.	Berilgan mavzu bo'yicha ma'lumotlar to'plab , ushbu mavzu bo'yicha taqdimot tayyorlash va uni o'tkazish ko'nikmalariga ega bo'ladi.	Ma'ruza, amaliy, TMI	Taqdimot

2.Fan modullari

Fan soatlarining maruza mashg'ulot turlari bo'yicha taqsimoti

T/r	Fanning bo'limi va mavzusi, ma'ruzamazmuni	Soatlar				
		Jami	Ma'ruza	seminar	O'RMI	TMI
1-semestr						
1.	Kasblar va professionalizm mutaxassislikka kirish fanining asosiy tushunchasi sifatida	8	2	2	2	2
2.	Malakali psixolog nazariyotchi va amaliyotchi sifatida	8	2	2	2	2
3.	Amaliyotchi psixologning faoliyat sohalari	8	2	2	2	2
4.	Amaliyotchi psixolog faoliyatining umumiyl masalalari	8	2	2	2	2
5.	Psixologning kasbiy o'zini o'zi anglashning axloqiy jihatlari	8	2	2	2	2
6.	Psixologiya tarixi faniga kirish	10	2	2	2	4
7.	Psixologiyani dastlabki va o'rta asrlarda rivojlanishi	10	2	2	2	4
8.	XVIII-XIX asrlarda psixologiyani rivojlanishi	10	2	2	2	4
9.	XIX –XX asrlarda xorijda psixologiyani rivojlanishi	10	2	2	2	4
10.	XX asrda psixologiyani rivojlanishi	12	2	4	2	4
1-oraliq nazorat (portfoliyo)						
11.	XX asrning ikkinchi yarmida yangi yo'nalishlarni yuzaga kelishi	17	2	10	1	4
12.	Umumiyl psixologiya fanining predmeti, vazifalari, metodlari	9	2	2	1	4

13.	Psixologiya zamonaviy fanlar tizimida	9	2	2	1	4
14.	Psixika va uning evolyutsiyasi	9	2	2	1	4
15.	Inson psixikasining fizalogik asosi. Ongsizlik muamosi	9	2	2	1	4
16.	Faoliyat	9	2	2	1	2
17.	Shaxs	9	2	2	1	2
18.	Diqqat	9	2	2	1	2
19.	Sezgi	9	2	2	1	2
20.	Idrok	9	2	2	1	2
	2-oraliq nazorat (portfoliyo)					
	Yakuniy nazorat (test)					
	Jami	180	40	50	30	60
	(2-semestr)					
1.	Xotira	12	2	4	2	4
2.	Xayol	12	2	4	2	4
3.	Tafakkur	12	2	4	2	4
4.	Nutq	12	2	4	2	4
5.	Iroda	12	2	4	2	4
	1-oraliq nazorat (portfoliyo)					
6.	Hissiyot	12	2	4	2	4
7.	Shaxs yo'nalganligi va faoliyat motivi.	12	2	4	2	4
8.	Qobiliyat	12	2	4	2	4
9.	Temperament	12	2	4	2	4
10.	Xarakter	12	2	4	2	4
	2-oraliq nazorat (portfoliyo)					-
	Yakuniy nazorat (test)					
	Jami	120	20	40	20	40
	Umumiy soat:	300	60	90	50	100

1-semester

1-maruza. Kasblar va professionalizm mutaxassislikka kirish fanining asosiy tushunchasi sifatida

1-amaliy mashg'ulot. Kasblar va professionalizm mutaxassislikka kirish fanining asosiy tushunchasi sifatida

2-maruza. Malakali psixolog nazariyotchi va amaliyotchi sifatida

2-amaliy mashg'ulot. Malakali psixolog nazaryotchi va amalyotchi va amalyotchi sifatida

3-maruza. Amaliyotchi psixologning faoliyat sohalari

3-amaliy mashg'ulot. Amaliyotchi psixologning faoliyat sohalari

4-maruza. Amaliyotchi psixolog faoliyatining umumiy masalalari

4-amaliy mashg'ulot. Amaliyotchi psixolog faoliyatining umumiy masalalari

5-maruza. Psixologning kasbiy o'zini o'zi anglashning axloqiy jihatlari

5-amaliy mashg'ulot. Psixologning kasbiy o'zini o'zi anglashning axloqiy jihatlari

6-maruza. Psixologiya tarixi faniga kirish

6-amaliy mashg'ulot. Psixologiya tarixi faniga kirish

7-maruza. Psixologiyani dastlabki va o'rta asrlarda rivojlanishi

7-amaliy mashg'ulot. Psixologiyani dastlabki va o'rta asrlarda rivojlanishi

8-maruza. XVIII-XIX asrlarda psixologiyani rivojlanishi

8-amaliy mashg'ulot. XVIII-XIX asrlarda psixologiyani rivojlanishi

9-maruza. XIX –XX asrlarda xorijda psixologiyani rivojlanishi

9-amaliy mashg'ulot. Exsperimental psixologiyani shakillanishi

10-maruza. XX asrda psixologiyani rivojlanishi

10-amaliy mashg'ulot. XIX –XX asrlarda xorijda psixologiyani rivojlanishi

11-amaliy mashg'ulot. XX asrda psixologiyani rivojlanishi

1-ON (portfolio)

11-maruza. XX asrning ikkinchi yarmida yangi yo'nalishlarni yuzaga kelishi

12-amaliy mashg'ulot. Rodgers va Franklning psixoterapevtik va nazariy konsepsiysi

13-amaliy mashg'ulot. Psixoanaliz va uning rivojlanishi

14-amaliy mashg'ulot. K.Yungning analitik psixologiyasi

15-amaliy mashg'ulot. Adlerning individual psixologiyasi

16-amaliy mashg'ulot. Adlerning individual psixologiyasi

17-amaliy mashg'ulot. Rossiyada psixologyaning rivojlanishi

12-maruza. Umumiy psixologiya fanining predmeti, vazifalari, metodlari

18-amaliy mashg'ulot. Umumiy psixologiya fanining predmeti, vazifalari

19-amaliy mashg'ulot. Psixologiyaning asosiy metodlari

13-maruza. Psixologiya zamonaviy fanlar tizimida

20-amaliy mashg'ulot. Psixologiya zamonaviy fanlar tizimida

14-maruza. Psixika va uning evolyutsiyasi

21-amaliy mashg'ulot. Psixikaning rivojlanish tarixi

22-amaliy mashg'ulot. Psixika va uning evolyutsiyasi

15-maruza. Inson psixikasining fizalogik asosi. Ongsizlik muamosi

23.-amaliy mashg'ulot. Ongsizlik muamosi

16-maruza. Faoliyat

24-amaliy mashg'ulot. Faoliyat

17-maruza. Shaxs

25-amaliy mashg'ulot. Shaxs

18-maruza. Diqqat

19-maruza. Sezgi

20-maruza. Idrok

1-ON (portfolio)

2-semester

1-amaliy mashg'ulot. Diqqat

2-amaliy mashg'ulot. Diqqat xususiyatlari

3-amaliy mashg'ulot. Sezgi

4-amaliy mashg'ulot. Sezgining xususiyatlari va tavsifi

5-amaliy mashg'ulot. Idrok

6-amaliy mashg'ulot. Idrokda predmet va fon

1-maruza. Xotira

7-amaliy mashg'ulot. Xotira

2-maruza. Xayol

8-amaliy mashg'ulot. Xayol

3-maruza. Tafakkur

9-amaliy mashg'ulot. Tafakkur

10-amaliy mashg'ulot. Tafakkurning rivojlanishi

4-maruza. Nutq

11-amaliy mashg'ulot. Nutq

5-maruza. Iroda

12-amaliy mashg'ulot. Iroda

13.-amaliy mashg'ulot. Irodaviy harakat tuzilishi va rivojlanishi.

6-maruza. Hissiyot

14-amaliy mashg'ulot. Hissiyot

7-maruza. Shaxs yo'nalganligi va faoliyat motivi

15-amaliy mashg'ulot. Shaxs yo'nalganligi va faoliyat motivi.

8-maruza. Qobiliyat

16-amaliy mashg'ulot. Qobiliyat

9-maruza. Temperament

17-amaliy mashg'ulot. Temperament

18-amaliy mashg'ulot. Temperamentga psixologik tavsif va inson faoliyati

10-maruza. Xarakter

19-amaliy mashg'ulot. Xarakter

20-amaliy mashg'ulot. Xarakterning shakllanishi

Taqvimiy-mavzuli reja

Maruza mashg'ulotlari

1-semester

T/r	Ma'ruza mavzulari	
1.	Kasblar va rofessionalism mutaxassislikka kirish fanining asosiy tushunchasi sifatida	2
2.	Malakali psixolog nazariyotchi va amaliyotchi sifatida	2
3.	Amaliyotchi psixologning faoliyat sohalari	2
4.	Amaliyotchi psixolog faoliyatining umumiy masalalari	2
5.	Psixologning kasbiy o'zini o'zi anglashning axloqiy jihatlari	2
6.	Psixologiya tarixi faniga kirish	2
7.	Psixologiyani dastlabki va o'rta asrlarda rivojlanishi	2
8.	XVIII-XIX asrlarda psixologiyani rivojlanishi	2
9.	XIX –XX asrlarda xorijda psixologiyani rivojlanishi	2
10.	XX asrda psixologiyani rivojlanishi	2
11.	XX asrning ikkinchi yarmida yangi yo'nalishlarni yuzaga kelishi	2
12.	Umumiy psixologiya fanining predmeti, vazifalari, metodlari	2
13.	Psixologiya zamonaviy fanlar tizimida	2
14.	Psixika va uning evolyutsiyasi	2
15.	Inson psixikasining fizalogik asosi. Ongsizlik muamosi	2
16.	Faoliyat	2
17.	Shaxs	2
18.	Diqqat	2
19.	Sezgi	2
20.	Idrok	2
	Jami	40

2—semester

T/r	Ma‘ruza mavzulari	
1.	Xotira	2
2.	Xayol	2
3.	Tafakkur	2
4.	Nutq	2
5.	Iroda	2
6.	Hissiyot	2
7.	Shaxs yo’nalganligi va faoliyat motivi.	2
8.	Qobiliyat	2
9.	Temperament	2
10.	Xarakter	2
	Jami	20
	Umumiy soatlar	60

Amaliy mashg‘ulot

T/r	Fanning bo‘limi va mavzusi, ma’ruzamazmuni	Soat
1-semestr		
1.	Kasblar va professionalizm mutaxassislikka kirish fanining asosiy tushunchasi sifatida	2
2.	Malakali psixolog nazaryotchi va amalyotchi va amalyotchi sifatida	2
3.	Amaliyotchi psixologning faoliyat sohalari	2
4.	Amaliyotchi psixolog faoliyatining umumiy masalalari	2
5.	Psixologning kasbiy o’zini o’zi anglashning axloqiy jihatlari	2
6.	Psixologiya tarixi faniga krish	2
7.	Psixologiyani dastlabki va o’rtalarda rivojlanishi	2
8.	XVIII-XIX asrlarda psixologiyaning rivojlanishi	2
9.	Exsperimental psixologiyani shakillanishi	2
10.	XIX –XX asrlarda xorijda psixologiyani rivojlanishi	2
11.	XX asrda psixologiyani rivojlanishi	2
12.	Rodjers va Franklning psixoterapevtik va nazariy konsepsiysi	2
13.	Psiyoanaliz va uning rivojlanishi	2
14.	K.Yungning analitik psixologiyasi	2
15.	Adlerning individual psixologiyasi	2
16.	XX asrning ikkinchi yarmida yangi yo’nalishlarni yuzaga kelishi	2
17.	Rossiyada psixologiyaning rivojlanishi	2
18.	Umumiy psixologiya fanining predmeti, vazifalari.	2
19.	Psixologiyaning asosiy metodlari	2
20.	Psixologiya zamonaviy fanlar tizimida	2
21.	Psixikaning rivojlanish tarixi	2
22.	Psixika va uning evolyutsiyasi	2
23.	Ongsizlik muamosi	2
24.	Faoliyat	2
25.	Shaxs	2
	Jami	50

2-semester		
1	Diqqat	2
2	Diqqat xususiyatlari	2
3	Sezgi	2
4	Sezgining xususiyatlari va tavsifi	2
5	Idrok	2
6	Idrokda predmet va fon	2
7	Xotira	2
8	Xayol	2
9	Tafakkur	2
10	Tafakkurning rivojlanishi	2
11	Nutq	2
12	Iroda	2
13	Irodaviy harakat tuzilishi va rivojlanishi.	2
14	Hissiyot	2
15	Shaxs yo'nalganligi va faoliyat motivi.	2
16	Qobiliyat	2
17	Temperament	2
18	Temperamentga psixologik tavsif va inson faoliyati	2
19	Xarakter	2
20	Xarakterning shakllanishi	2
	Jami	40
	Umumiy soatlar	90

Talaba amaliy mashg'ulot ishlari bo'yicha hisobotlarini masofaviy ta'limgiz platformasiga kiritadi.

Nazorat darslari

Nazorat darslari talabalarning fan bo'yicha bilim, ko'nikma va malakalarini aniqlash maqsadida o'tkaziladi.

T.r.	Nazorat turi	soat
1.	Kirish nazorati (fan mashg'ulotlarini boshlashdan oldin ma'ruza mashg'ulotida anketa-sos'rovnomasi tarzida o'tkaziladi, talabalarning dastlabki bilimlari aniqlanadi, talabalardan darsni tashkil etish bo'yicha taklif, tavsiyalar olinadi va shular asosida darslarning tashkil qilinishiga o'zgartirishlar kiritiladi)	-
2.	1-ON (talabalarning 1-10 modullar bo'yicha amalga oshirgan ishlari portfolio shaklida yig'iladi va baholanadi)	-
3.	2-ON (talabalarning 11-20 modullar bo'yicha amalga oshirgan ishlari portfolio shaklida yig'iladi va baholanadi)	-
4.	Yakuniy nazorat, chiqish nazorati (test)	2
	Jami	2

Grafik organayzerlar

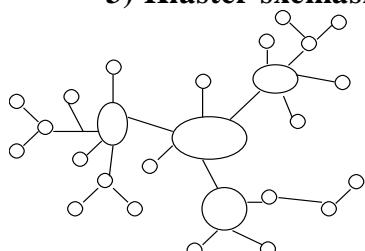
Grafik organayzerlar ma'ruza, amaliy va mustaqil ta'limgiz mashg'ulotlarida talabalar o'quv materiallarini samarali o'zlashtirishlari uchun joriy etiladi. Quyida ularning ba'zilari keltirilgan.

1) **BBB jadvali.** Barcha ma'ruza darslarida qo'llaniladi. BBB usuli ("bilaman", "bilishni xohlayman", "ilib oldim") orqali talaba o'zini kuzatishi, o'qituvchi esa darsga baho

berishi mumkin. Talaba dars boshida mavzu bo'yicha nimani bilishini (B1) va yana nimalarni bilishni xohlashini (B2) daftariga yozib qo'yadi. Dars so'ngida nimalarni bilib olganligini (B3) qayd qilib qo'yadi.

2) Insert usuli. Bu usul matnni o'zlashtirishda qo'llaniladi. Talaba sahifa hoshiyasiga o'z belgilarini qo'yib ularga munosabat bildiradi. Masalan: "v" – zarur; "—" - xato; "Q" - yangi; "!" – e'tibor qiling; "x" - ortiqcha; "*" - ko'chirish kerak; "?" – tushunarsiz va h.k.

3) Klaster sxemasi

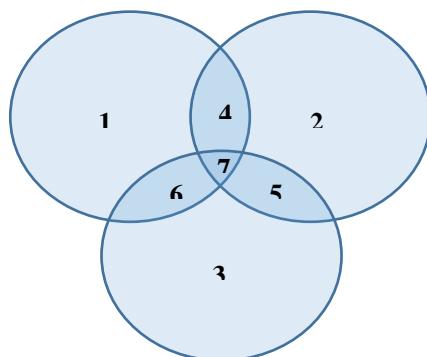
Bu usul fikrni erkin bayon qilish uchun qo'llaniladi. Masalan, talaba o'tilgan mavzu bo'yicha klaster tuzishi mumkin.

O'rta ga kalit so'z, tarmoqlarga unga bog'liq boshqa atamalar yoziladi. Ular ham o'z navbatida tarmoqlarga ajralishi mumkin.

4) Venn diagrammasi

O'rganilayotgan ob'ektlarni taqqoslash, o'xshash va farqli jihatlarini topish, tahlil qilish uchun qo'llaniladi. Diagrammadagi doirachalar alohida ob'ektni, kesishmalar esa ularning o'xshash va bog'liq jihatlarini bildiradi.

Talabadan ob'ektlarning alohida (1-3), o'zaro bog'liq (4-6) va umumiy (7) jihatlarini yozma ifodalab berish talab etiladi.

5) SWOT-tahlil. Bu organayzer talabalarda tizimli fikrlash, taqqoslash, baholash, tahlil qilish, fikrni davom ettirish ko'nikmalarini rivojlantiradi. SWOT atamasi inglizcha so'zlarning qisqartmasi hisoblanadi: Strengths – ob'ektning kuchli jihatlari; Weakness – kuchsiz jihatlari; Opportunities – tashqi imkoniyatlari; Threats – tashqi xavf-xatarlari. Talaba yangi qatordan S, W, O, T harflarini yozib yoniga ob'ektning mos sifatlarini yozib chiqadi.

6) "Balik skeleti" sxemasi. Bu organayzer tizimli, ijodiy, tahliliy fikrlash ko'nikmalarini rivojlantiradi. Balik skeletining bosh qismiga – mavzu, yuqori qismiga – muammolar, pastki qismiga – tasdiqlovchi dalillar yoziladi.

7) Aqliy hujum usuli. Bu usul dars mavzusiga oid savolga javob topish maqsadida g'oyalarni jamlash va saralash uchun qo'llaniladi. Har bir talaba o'zining shaxsiy g'oyalarni ilgari suradi. Bosqichlari – muammoli vaziyat paydo qilish; echimni topish uchun g'oya, fikr berish; echimlar taqdimotini eshitish; echimlarni solishtirish va tanlash; xulosa qilish.

8) Esse. Bu mavzu bo'yicha cheklangan hajmda yoziladigan insho hisoblanadi. Esseda talaba o'quv materiali bo'yicha o'zining shaxsiy fikrini erkin ifoda etadi.

Interfaol o'qitish usullari (Activity)

Amaliy mashg'ulotlarda interfaol o'qitish usullari qo'llaniladi. Bu usullar talabalarda jamoada ishlash, kasbga oid mustaqil va tanqidiy fikrlash, muloqot madaniyati va xulosa chiqarish ko'nikmalarini shakllantiradi. Quyida fan xususiyatlariga xos ba'zi usullar bayon etilgan.

1) «Tushunchalar tahlili» usuli. Talabalar tushunchalarni dastlab yakka tarzda va keyin jamoada muhokama qilishadi. O'qituvchi jamoaning fikrini yo'naltirib turadi va oxirida

ekranga atamalarning izohini chiqaradi. Talabalar o'z fikrlarini taqqoslashadi, baholashadi va bilimlarini mustahkamlashadi.

2) «Zinama-zina» usuli. Talabalar mavzu bo'yicha yakka tarzda fikrini grafik ifoda etishadi, keyin guruhda muhokama etishadi. Guruhlar taqdimoti o'tkaziladi va grafik materiallar doskaga mantiqiy pog'onalar tarzida ilib boriladi.

3) “Charxpalak” usuli. Kichik guruhlar o'z tarqatma materiallaridagi vazifani bajarib, charxpalak aylanishi bo'ylab bir-biriga uzatishadi, har bir guruh boshqalarning ishiga tuzatish kiritadi va oxirida o'zlariga qaytib keladi. Guruhlar o'z ishini tuzatishlar bilan takomillashtirgan holda taqdimot qilishadi.

4) «Bumerang» usuli. Talaba bajargan ishini avval o'z kichik guruhida, keyin boshqa kichik guruhda muhokama qiladi, so'ng yana o'z guruhiga qaytib kelib umumlashtiradi. Oxirida guruhlar taqdimoti o'tkaziladi.

5) «Rezyume» usuli. Kichik guruhlarda muammolar o'rganilib, tahlil qilinadi va xulosa yozma ifoda etiladi. Taqdimotda xulosa ko'rsatilmaydi, boshqa talabalarning taqdimotga nisbatan fikrlari hisobga olinib yangi xulosa shakllantiriladi va avvalgi yozma xulosa bilan taqqoslanadi.

6) «Muammo» usuli. Dastlab muammoli videolavha ko'rsatiladi. Kichik guruhlar namoyish vaqtida muammolarni qayd qilib borishadi. Keyin ularning echimlarni o'zaro almashishadi va tuzatish kiritishadi. Oxirida muammo bo'yicha jamoaning xulosasi shakllantiriladi.

7) «Labirint» usuli. O'qituvchi murakkab vaziyatni bayon qiladi va jamoa bo'lib undan chiqish yo'li topiladi. Keyin kichik guruhlarda boshqa muammoli vaziyatlar o'rganiladi va taqdimot o'tkaziladi.

8) FSMU usuli. Talabadan o'z fikrini quyidagi tartibda ifodalash talab qilinadi: F - fikrini bayon qilish; S - fikriga sabab ko'rsatish; M – sababni asoslovchi misol keltirish; U - fikrini umumlashtirish.

9) «Muloqot» usuli. Kichik guruhlarda alohida mavzular o'rganiladi va turli materiallar (video, foto, sxema, ilmiy dalillar) tayyorlanadi. Keyin kichik guruhlar o'rtasida muloqot bo'lib o'tadi. O'qituvchi kichik guruhlarning fikrlarini maqsadli yo'naltirib boradi va oxirida o'z munosabatini bildiradi.

Mustaqil ta'lism shakllari

Talabalarning mustaqil ta'limi har bir modul bo'yicha o'qituvchi rahbarligida (O'RTMI) va mustaqil tarzda (TMI) quyidagi shakllar orqali amalga oshiriladi.

O'qituvchi rahbarligidagi talabaning mustaqil ishi (O'RTMI)

Ushbu fanda me'yorlashtirilmaydigan O'RTMI shakllari rejorashtirilgan bo'lib, ular har bir amaliy mashg'ulot bo'yicha yakuniy hisobot shaklida qabul qilinadi. O'RTMI amaliy mashg'ulotda yoki undan keyin amalga oshirilishi mumkin. Har bir amaliy mashg'ulotdan so'ng masofaviy ta'lim platformasida O'RTMI uchun o'qituvchining maslahat darslari tashkil etiladi.

Ushbu fanda masofaviy ta'lism platformasida quyidagi O'RTMI shakllarini qo'llash nazarda tutilgan:

- 1) Q/A (savollarga cheklangan hajmda javob yozish).
- 2) Chart (jadval, diagramma va sxemalarni cheklangan hajmda tahlil qilish).
- 3) Link (Internet-havolaga annotatsiya yozish).
- 4) Review (berilgan manbaga sharh yozish).
- 5) SWOT (muammoni SWOT-tahlil qilish).
- 6) Google Apps (Google ilovalarda guruh bo'lib hujjat, jadval, prezentsiya va testlar tayyorlash).
- 7) Interview (boshqalarning muammoga nisbatan fikrini o'rganish).
- 8) LabReport (Laboratoriya ishlari bo'yicha hisobo t tayyorlash)

O'qituvchi rahbarligidagi talabaning mustaqil ishlari hajmi

T.r.	Shakli	O'RTMI ga oid amaliy mashg'ulot mavzulari	soat
1-semestr			
1.	Q/A	Psixolog kasbiy faoliyati turlari	1
2.	Chart	Psixolog kasbiy faoliyatining etikasi	1
3.	Q/A	Antik davrda psixologik bilimlarni yuzaga kelishi	2
4.	Interview	O'rta asrlarda psixologik fikrlarni rivojlanishi	2
5.	Google Apps	Yangi davr psixologiyasiga umumiy tavsifnomalar	2
6.	Chart	XVIII asr psixologiyasiga umumiy tavsif	1
7.	Q/A	Fransuz psixologiyasini rivojlanishi	1
8.	Interview	Nemis psixologiyasining rivojlanishi	1
9.	SWOT	Assotsiativ psixologiyaning paydo bo'lishi va rivojlanishi	1
10.	LabReport	Eksperimental psixologiyaning shakllanishi.	1
11.	Q/A	Psixologiya fanining predmeti, maqsadi va vazifalari	2
12.	Google Apps	Psixologiyaning asosiy metodlari.	1
13.	Q/A	Psixika haqida tushunchalar	1
14.	Q/A	Hayvon psixikasining rivojlanishi	1
15.	Interview	Ong va uning taraqiyoti	1
16.	Q/A	Ongsizlik muammosi.	1
17.	Chart	Faoliyatning psixologik tasnifi	2
18.	Q/A	Faoliyatning psixologik nazariyalari	1
19.	Google Apps	Shaxs borasidagi nazariyalar	1
20.	Q/A	Diqqatning xususiyatlari	1
21.	Chart	Diqqatning rivojlanishi	1
22.	Chart	Sezgining xususiyatlari va tasnifi	1
23.	Q/A	Sezgining rivojlanishi	1
24.	Q/A	Idrokning individual farqlari va uning rivojlanishi	1
25.	Chart	Fazoni, vaqtini, harakatni idrok qilish	1
<i>Jami:</i>			30
2-semestr			
1.	Q/A	Xotira jarayonlari va mexanizmlari	1
2.	Interview	Xotiraning neyrofiziologik asoslari	1
3.	LabReport	Xotiradagi individual farqlar va rivojlanishi	1
4.	Chart	Esda olib qolish turlari va ularning tadqiq qilish metodikasi	1
5.	Interview	Xayol turlari to'g'risida umumiy tushunchalar	1
6.	Q/A	Xayolning analistik-sintetik xususiyatlari	1
7.	Google Apps	Tafakkur operasiyasi	1

8.	LabRepor	.Intuitiv va analitik tafakkur	1
9.	Chart	Ijodiy tafakkur	1
10.	Q/A	Nutq vujudga kelishining nazariyalari	1
11.	Chart	Nutq turlarining psixologik tavsifi	1
12.	Q/A	Iroda aktining tuzilishi	1
13.	Q/A	Iordaning fizialogik asoslari va sifatlari to'g'risida tushuncha	1
14.	Q/A	Hissiyot va emosional holatlarning fizialogik asoslari	1
15.	Q/A	Odam va hayvon emosiyalari	1
16.	Chart	Shaxs shakillanishida mativatsiyaning roli	1
17.	Q/A	Qobiliyat va talantlarning tabiiy shartlari	1
18.	Q/A	Temperamentning psixologik tavsifi	1
19.	Google Apps	Nerv sistemasi tiplarining kelib chiqishi	1
20.	Interview	Xarakter tuzulishi va xususiyatlari	1
		<i>Jami:</i>	20
		mavzu bo'yicha o'qituvchi tomonidan berilgan variantlardagi savollarga 50-70 so'z hajmida javob yoziladi. Javobni baholashda javobning to'liqligi va so'zlar soni e'tiborga olinadi.	
		Umumiy soat:	84

Talabaning mustaqil ishlari (TMI)

Ushbu mustaqil ish shakllariga o'qituvchi tomonidan hech qanday ko'rsatma berilmaydi va baholanmaydi, balki talabaning o'zi qiziqishlaridan kelib chiqib ularni amalga oshiradi. Fanni o'qitishda quyidagi TMI shakllari qo'llaniladi.

Talabaning mustaqil ish mashg'ulotlari hajmi

T.r.	TMI shakllari	soat
1.	Research. Talabalar Internetdan va boshqa manbalardan mustaqil ravishda ma'lumot izlashadi va tarqatma materiallarni o'rganishadi. Har bir ma'ruba bo'yicha kamida 2 soat shug'ullanish maqsadga muvofiq.	40
2.	Forum. Talabalar fan mashg'ulotlari bo'yicha topshiriqlarni bajarish mobaynida masofaviy ta'lim platformasida o'zaro muloqot qilishadi. Bu jarayon uchun vaqt sarfi masofaviy ta'lim platformasida qayd qilib boriladi.	10
3.	FAQ (ko'p beriladigan savollar forumi). Talaba o'z muammosi bo'yicha maslahat olish uchun masofaviy ta'lim platformasida maslahat tizimiga (glossariya) yoki o'qituvchiga murojaat qiladi. Bu jarayon uchun vaqt sarfi masofaviy ta'lim platformasida qayd qilib boriladi.	4
4.	Test. Talaba har bir modul yakunida o'z bilimlarini mustahkamlash uchun masofaviy ta'lim platformasidagi o'rgatuvchi testlarni ishlaydi. Bu jarayon uchun	6

	vaqt sarfi masofaviy ta'lim platformasida qayd qilib boriladi.	
	Jami	60
	2-semestr	
5.	Research. Talabalar Internetdan va boshqa manbalardan mustaqil ravishda ma'lumot izlashadi va tarqatma materiallarni o'rganishadi. Har bir ma'ruba bo'yicha kamida 2 soat shug'ullanish maqsadga muvofiq.	20
6.	Forum. Talabalar fan mashg'ulotlari bo'yicha topshiriqlarni bajarish mobaynida masofaviy ta'lim platformasida o'zaro muloqot qilishadi. Bu jarayon uchun vaqt sarfi masofaviy ta'lim platformasida qayd qilib boriladi.	10
7.	FAQ (ko'p beriladigan savollar forumi). Talaba o'z muammosi bo'yicha maslahat olish uchun masofaviy ta'lim platformasida maslahat tizimiga (glossariyga) yoki o'qituvchiga murojaat qiladi. Bu jarayon uchun vaqt sarfi masofaviy ta'lim platformasida qayd qilib boriladi.	4
8.	Test. Talaba har bir modul yakunida o'z bilimlarini mustahkamlash uchun masofaviy ta'lim platformasidagi o'rgatuvchi testlarni ishlaydi. Bu jarayon uchun vaqt sarfi masofaviy ta'lim platformasida qayd qilib boriladi.	6
	Jami	40
	Umumiy soat	100

Talabalar bilimini baholash

Kirish nazorati. Bu nazorat turi modulga kirish maqsadida anketa-so'rvnomasi shaklida o'tkaziladi. Bunda talabalarga fanning kelajakdag'i talabalar bilan faoliyatida tutgan o'rni, ahamiyati, fan mazmuni, fanni o'qitish usullariga oid so'rovlari o'tkaziladi, talabalarning fanni o'rganish uchun zarur bo'lgan dastlabki bilimlari aniqlanadi, taklif va tavsiyalar olinadi. Ushbu so'rovlari natijasi chuqur o'rganilib fanni o'qitishni tashkil qilish jarayonida zarur o'zgartirishlar kiritiladi.

Oraliq nazoratlar. Oraliq nazoratlar semestr davomida 2 marta o'quv mashg'ulotlari davomida o'tkaziladi va 1-3 va 4-5 modullar bo'yicha talabalarning bajargan ishlari portfolio shaklida jamlanib tahlil qilib baholanadi.

Jami 15 ta laboratoriya mashg'ulotining (LabReport) har bo'yicha o'zlashtirish natijalari 5 ballik tizimda baholanadi va jami 95 ball to'planadi, talabaning darslardagi faolligi va ishtirotiga umumiy 5 ball qo'yiladi. Umumiy hisobda oraliq nazorat topshiriqlari 100 ballik tizimda baholanadi.

Talabaning oraliq nazorat bo'yicha o'zlashtirgan ballari quyidagi jadval asosida kredit ballariga va harfli tizimga o'giriladi.

Harqli tizimdagি baho	Ballarning raqamli ekvivalenti	Foiz ko'rsatkichi	An'anaviy usuldagi baho
A	4,0	95-100	A'lо
A-	3,67	90-94	
B+	3,33	85-89	Yaxshi
B	3,0	80-84	
B-	2,67	75-79	
S+	2,33	70-74	
S	2,0	65-69	Qoniqarli
S-	1,67	60-64	
D+	1,33	55-59	Qoniqarsiz
D	1,0	50-54	
F	0	0-49	

O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lif vazirining 2018 yil 9-avgustdagи 19-2018-sonli buyrug'iiga ilova qilingan "Oliy ta'lif muassasalarida talabalar bilimini nazorat qilish baholash tizimi to'g'risidagi nizom"ga muvofiq oraliq nazoratda fan bo'yicha A-S darajasiga erishgan talabalar yakuniy nazoratga qo'yildi.

Yakuniy nazorat (chiqish nazorati).

Yakuniy nazorat taqdimot (yoki hamkorlikdagi taqdimot) shaklida o'tkaziladi. Talabaning yakuniy nazoratdagi o'zlashtirishi ham xuddi oraliq nazoratdagi kabi 100 ballik tizimda baholanadi va yuqorida jadval asosida uning baholash ko'rsatkichi aniqlanadi. Yakuniy nazorat bahosi fan bo'yicha o'zlashtirish ko'rsatkichini belgilaydi.

V. Tavsiya etilgan adabiyotlar ro'yxati.

Asosiy adabiyotlar

- 1.Karimova V. M. «Psixologiya» T.Sharq 2002y.
- 2.G'oziev E. G'. «Umumiy psixologiya» 1-2 tom. Toshkent-2002y.
- 3.Ivanov P.I., Zufarova M. «Umumiy psixologiya» T.: O'zbekiston faylasuflar milliy jamiyati, 2008 yil
- 4.Xaydarov F.I., Xalilova N.I. «Umumiy psixologiya» T.: Fan va texnologiyalar 2010 yil
- 5.Klimov E.A. «Obhaya psixologiya». Rech, Moskva-2001
- 6.Shtern A.S. «Vvedenie v psixologiyu» M.: Akademiya Spb 2002.
7. David G. Myers "Psychology". NY, 2010. WORTH PUBLISHERS 118p.

VI.2.Qo'shimcha adabiyotlar

- 8.Mirziyoev Sh.M. Tanqidiy taxlil qat'iy tartib intizom va shaxsiy javobgarlik har bir rahbar faoliyatini kundalik qoidasi bo'lishi kerak O'zbekiston Respublikasi Vazirlar maxkamasining 2016 yil yakunlari va 2017 yil istiqbollariga bag'ishlangan majlisidagi O'zbekiston Respublikasi Prezidentining nutqi G'G'Xalq so'zi gazetasi 2017 yil 16 yanvar №11.
- 9.Mirziyov Sh.M. Erkin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini birqalikda barpo etamiz. "O'zbekiston" 2016.
- 10.Mirziyov Sh.M. Buyuk kelajagimizni mard va oliyjanob halqimiz bilan birga qo'ramiz. "O'zbekiston" 2017

- 11.O'zbekiston Prezidenti Shavkat Mirziyoev 2017—2021 yillarda O'zbekistoni rivojlantirishning beshta ustuvor yo'nalishi bo'yicha harakat strategiyasi. 7 yanvar 2017 yil.
- 12.Davletshin M.G. «Umumiy psixologiya» T.: TDPU 2002
13. Klimov E.A «Psixologiya» Spb.: Rech 2000.
14. Shakirova G.M. "Obhaya psixologiya" T.: TGPU 2000.
15. Psychology as the Behaviorist Views it John B. Watson (1913) First published in Psychological Review, 20, 158-177
16. Michael W. Eysenck, Mark T. Keane Cognitive psychology. Psychology press USA, 2005 130 bet
- 17.J. A. Groegerd, Memory and Remembering (1997)
18. Rivojlanish psixologiyasi. Pedagogik psixologiya [Matn] : darslik G' Z.T. Nishanova va boshq. — Toshkent: « 0 'zbekiston faylasuflari milliy jamiyati» nashriyoti, 2018. — 600 b.
19. A.K.Shamshetova, R.N.Melibayeva, X.E.Usmanova, I.O.Xaydarov. Umumiy psixologiya. 0'quv qo'llanma. - T.: «Barkamol fayz media», 2018. - 272 b.
20. M. Xolnazarova "Umumiy psixalogiya" fanidan o'quv – uslubiy majmua. "Pedagogika va psixologiya" kafedrasining (28-2019-1-bayonnomma) yig'ilishida tasdiqlangan va nashirga tavsiya qilingan.

5.2. TAVSIYA QILINADIGAN QO'SHIMCHA ADABIYOTLAR VA AXBOROT MANBALARI

Muallif, nomi, turi, yili, hajmi, saqlanish joyi, elektron adresi	
www.ziyonet.uz	
www.tdpu.uz	
www.pedagog.uz	
www.psychology.uz	
www.nutq.intal.uz	
www.psychology.net.ru	
www.ziyonet.uz/ru/library/view/alllibs/fs/cdate/ds/asc12660	
old.ziyonet.uz/ru/library/libid/70000/tn/typeid/tv/67/offset/60	

